

مکتی بر مصوبات جلسه اخیر حکومت افغانستان

جلسات اخیر شورای وزیران دولت اسلامی افغانستان بر بحث روی مطالب چون سیاست کدري، سیاست اقتصادی، مسایل امنیتی، نظامی و مسایل مربوط به حقوق بشر، که واقعا مهم و برای سوق و اداره کشور ضروری است. درین راستا خواستم صرف و صرف به دو موضوع تمرکز نموده برداشت ها، تصورات دیدگاه های خویش را با شما شریک سازیم.

سیاست کدري: با تأسف باید گفت که در ده سال اخیر عمدتا سیاست کدري، عزل و نصب، انتخاب و انتصاب به اصول و سلیقه های روابط شخصی، فامیلی، استخباراتی، قومی، جیبی و دیگر معامله گری و اصول غیر ستندرد استوار بود. در نتیجه آن وضع در موارد زیاد به بن بست کشانده شده و در بسیاری موارد غیر قابل قبول شد. این وضع مستقیماً بر امنیت، فساد اداری، توانایی های فنی و مسلکی و قیمت تمام شدن اداره و در نتیجه در موارد زیادی با بی کفایت ها همراه بود.

مسلم این است که فهم لازم مسلکی به مأمور دولت قوت و اتوریته کاری میبخشد. اما این به آن معنا نیست که صرف و صرف کدريهای مسلکی میتوانند امور دولتی و کشورداری را به صورت درست به پیش ببرند. کسانی که در تمام ساحات دولتی به انتخاب و انتصاب کادر ها بدون تقسیم بندی پست های دولتی به پست های سیاسی و مسلکی، صرف و صرف به اساس فهم و مسلکی بودن تأکید میکنند منجر به ایجاد نظام های تجرید شده از مردم شده و مردم آن نظام را نظام و حاکمیت خویش نمی دانند. لذا کاری از دست چنین نظام سیاسی نیز ساخته نیست. نمونه های آنرا در بیشتر از سه دهه گذشته و خاصاً دهه اخیر در افغانستان به صورت وسیع با گوشت و پوست خویش ملاحظه کردیم. چنانچه گفتیم در نظام های مردمی و دیموکراتیک پست های دولتی به پست های سیاسی و پست های مسلکی تقسیم میگردند. پست های بلند دولتی که پست های سیاسی اند قبل از همه در نظام مردمی به اساس نتایج انتخابات و اتوریته سیاسی و در مرحله دوم به اساس مسلک در صورتیکه پست به صورت جدی فهم مسلکی ایجاب نماید انتخاب و انتصاب صورت میگیرد. مثلاً حتمی نیست وزیر دفاع و یا هم وزیر داخله کشور شخص نظامی باشد. بهترین حالت حالتی است که افراد مسلکی و فنی اتوریته سیاسی را بدست آورند. این حالت و این کار تصادفی و خود به خود به وجود آمده نمی تواند برای آن باید کار کرد.

همان مرجع و اداره کشور موفق خواهد بود که مردم آنرا از خود بدانند و به اساس آن کار اداره دولتی را برای خدمت به خود بدانند. اما در افغانستان و کشور های مشابه روحیه و شناخت مردم چنین نیست. عده زیاد و برحق هم ابا میورزند تا جمله (دولت ما در افغانستان) را استعمال کنند. عده ای زیادی و برحق از طرفداری از (نظام دیموکراتیک) شرم دارند و میدانند که تحت نام دیموکراسی جنایات صورت گرفته که از همگونی به آن نفرت میکنند. اگر نظام دیموکراتیک در پهلوی سایر مشخصات راستین آن در خدمت مردم و در پالش و رعایت همان ارزش های باشد که ملت آنرا ارزش میداند در آن صورت ما با دیموکراسی و نظام دیموکراتیک مشکل نداریم. بلکه مشکل ما به فهم، برداشت و سوء استفاده است که از نظام دیموکراتیک صورت میگیرد. مثلاً مردم ما مسلمان اند، ارزش های اسلامی خویش را دارند و نظام که از مردم و در خدمت مردم و پالش و خدمت ارزش های باشد که مردم آنرا ارزش میپندارند - مشکل ندارد. اما اگر تحت نام دیموکراسی ارزش های بالای ما تحمیل شود که در جامعه ارزش غیر افغانی است اما جامعه ما آنرا انحراف میدانند پس این دیموکراسی نیست. (بحث طولی).

چطور شود که این روحیه تغییر کند؟ براین کار میکانیزم و تدابیر وجود دارد که در صورت عملی کردن صادقانه آن به قوت اداره دولتی و در خدمت بودن اداره دولتی به شکل درست خواهد انجامید. هر گونه افراط و تفریط درین زمینه مضر است.

پست های مسلکی به اساس شایستگی و لیاقت مسلکی و معمولاً به اساس داوطلبی و توسط هیئت و نورم های قبلا تعیین شده صورت میگیرد. یعنی در تعیین، انتخاب و انتصاب فرد مسلکی باید قبل از همه مشخصات مسلکی در نظر گرفته شده و دیگر فکتورها و عوامل موجه به تعقیب آن در نظر گرفته میشود. درین راستا برای دولت داری خوب در قرن حاضر بیشتر تمرکز براین است تا اداره کم مصرف، نزدیک به مردم، همه (امر و مأمور، والی، وزیر، رعیت و اتباع...) در برابر قانون، از جانب قانون و مطابق به قانون و توسط شخص مسؤول و وفادار به قانون عملی و تطبیق گردد. از صدور حکم تا تطبیق آن فاصله های کوتاه شود. مسؤول دولتی و پست سیاسی در امور مسلکی به همکاری و حمایت نزدیک به افراد و مراجع مسلکی باشد. این و دهها مشخصات و سفارش های دیگر است که یک اداره سالم قرن حاضر به آن ضرورت دارد. تأکید یکسره به مسلکی بودن خطا و بی جاء است.

مسأله مدت استقرار کدري و تعيين از جانب ديگر مدت حد اکثر زمان اجرائى وظيفه دريک پست دولتي نيز امر مهم و ضرورى است. در کشور ما بنا بر وضع نا بسامان امنيتى و ضعف دولت مرکزی عده ای از مأموران دولتي (شاهان محلي) در خلاف تمام نورم های ديموکراتيک برار يک قدرت تکیه زده ، انجو ها دارند و حاکمین کل اختيار اند. اين حالت نيز در دولتي نورمال قابل قبول نيست. حل سيستمي اين کار يک امر جدی است.

در مجموع قابل تذکر ميدانيم که اين مصوبه شوراي وزيران افغانستان در مورد سياسي کدري و تأکيد بر رقابت آزاد براي پست های مسلکی، و در موارد براي پست های غير سياسي ديگر چيزی بود که مردم افغانستان و کشور ما سالها قبل آنرا ضرورت داشتند. با آن هم اين تصميم شوراي وزيران افغانستان را يک اقدام نیک پنداشته و از آن پشتيبانی ميکنيم. از جانب ديگر به هيچ صورت نبايد فراموش کرد که بهترين تدابير و تصاميم روی کاغذ بدون جدی گرفتن و عملی کردن صادقانه آن بدرد نخواهد خورد.

درين راستا سفارش ما بر علاوه ديگر چنين خواهد بود که عوض درددل و گريه کردن های - خلاف ساير پروتوکول های، بايد به اقدام عملی و جدی پرداخته شود. به صورت مشخص آنهايکيه در تحت حمايت همين حاکميت صاحب ميليونها حتی بيليون ها دالر شدند بايد به محاسبه کشانده شوند. به صورت ساده، معاش، عوايد و مصارف رسمي شان محاسبه و متباقي سرمايه شان که دقيقاً از طريق نا مشروع بدست آمده، ضبط و به بيت المال سپرده شده، ملی شود. اين اقدام به جدی بودن و مصمم بودن در مورد و تجديد اعتبار و اتوريته از دست رفته، خواهد انجاميد. (جزئیات بحث بيشتر ميطلبد.)

در رابطه به اينکه درين جلسه (ماه اکتوبر) شوراي وزيران دولت (حکومت) افغانستان به اساس پيشنهاده خانم سيما ثمر بوديجه کميسيون مستقل حقوق بشر صد فيصد توسط دولت افغانستان تمويل شود، تصميم جدا قابل تأثر و نادرست بوده و قابل قبول نيست. اعطای بوديجه مستقيم از جانب دولت (حکومت افغانستان) به يک نهاد مستقل حقوق بشر سبب خواهد شد که اين کميسيون مستقل؟! ديگر مستقل نباشد و اين روش نادرست، غير مسلکی و غير فنی است. اينکه در ظرف نه سال قبل اين اداره از دولت کمک مادی نگرفته توجيه و علت خوب خود را دارد. براي تمويل اين ادارات در جهان مدرن روش های ديگر وجود دارد که بحث بيشتر ميطلبد. اين راه حل نادرست ميباشد. در کشور ما متأسفانه هست موارد زيادی که هنوز هم خلاف ترند ها دولت و اداره مدرن امروزی در جهان حرکت، اقدامات و تصاميم صورت ميگيرد که قابل قبول نبوده و مضر ميباشند. اين وضع به تراژيدی مردم ما و جامعه جهانی ادامه خواهد داد.

پايان

د پانو شميره: له ۲ تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولئ